

Eva Tomášková

eva.tomaskova@law.muni.cz

Katedra finančního práva a národního
hospodářství

Veřejné finance a fiskální právo

Rozpočty krajů a obcí

Základní činnosti veřejného sektoru

- zajistit potřebné veřejné statky
- zabezpečit často i tzv. hraniční statky
 - ekonomické statky, které jsou na hranici mezi soukromými a veřejnými statky, v některých případech i soukromé statky, jestliže soukromý sektor o jejich produkci nemá zájem v důsledku malé ziskovosti
- pomoci vytvořit podmínky pro fungování privátního sektoru v dané lokalitě
- přispět k ekonomickému růstu v dané oblasti
 - vytvořit podmínky pro růst zaměstnanosti v soukromém sektoru
 - vytvořit pracovní příležitosti ve veřejném sektoru
 - vytvořit podmínky pro zkvalitnění lidského života
- dosáhnout větší spravedlnosti v rozdělování

Neziskové organizace

- jsou formálně založeny
- mají institucionální strukturu a organizační formu
- hlavní činnost: zabezpečují veřejné statky (služby)
- slouží veřejně prospěšným cílům
- nejsou zakládány za účelem podnikání a dosahování zisku

- Zřizovatelé neziskových organizací v ČR
 - jednotlivé stupně veřejné správy
 - organizační složky, které nemají právní subjektivitu
 - příspěvkové organizace s právní subjektivitou
 - obecně prospěšné společnosti
 - jiné subjekty - nevládní neziskové organizace
 - soukromé subjekty (v ČR fyzické a právnické osoby)
 - církve
 - nadace atd.

Hospodaření neziskových organizací

Pokud vznikne ztráta, pak ji u:

- vládních neziskových organizací hradí zřizovatel (stát, obec, kraj) z výdajů svého běžného rozpočtu
- nevládních neziskových organizací hradí zřizovatel z jiných zdrojů

• Pokud vznikne zisk, pak:

- u vládních neziskových organizací se
 - odvádí do rozpočtu zřizovatele
 - použije na financování neziskových činností
- u nevládních neziskových organizací
 - musí se použít na financování neziskových, veřejně prospěšných činností

Organizační složka

- Založení
 - rozhodnutím ve formě opatření (zastupitelstva) - součástí je zřizovací listina
 - příslušným orgánem státní správy
 - funkci zřizovatele plní výkonný orgán
- Výhodné v případě
 - činnosti nevyžadují velký počet zaměstnanců
 - nepotřebují složité a rozsáhlé strojní nebo technické vybavení
 - nejsou vnitřně dále odvětvově či jinak členěné
 - nevstupují do složitých ekonomických nebo právních vztahů
 - zabezpečují služby, které poskytují obyvatelstvu bezplatně, případně za malou, symbolickou úhradu
- Specifika
 - nemá právní subjektivitu
 - hospodaří jménem svého zřizovatele
 - zřizovaná územní samosprávou není samostatnou účetní jednotkou (převod do příjmů a výdajů zřizovatele)
 - hospodaření organizační složky podléhá finanční kontrole ze strany zřizovatele
- Obce, Kraje, Puncovní úřad, Česká obchodní inspekce, Státní energetická inspekce, Správa úložišť radioaktivních odpadů...

Příspěvkové organizace

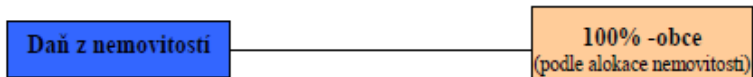
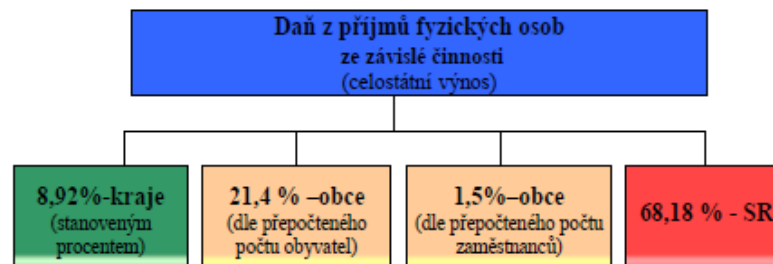
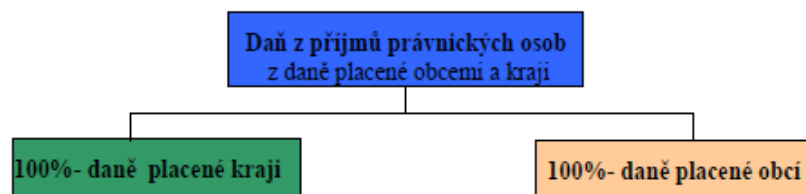
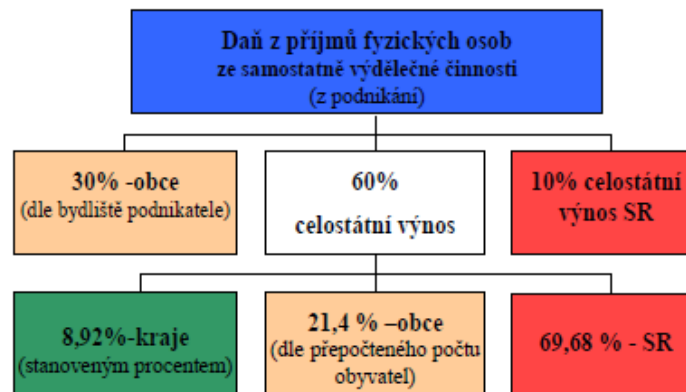
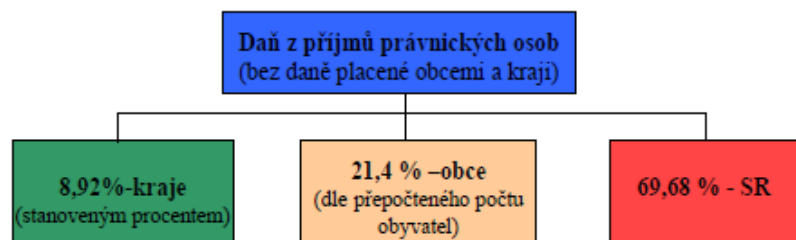
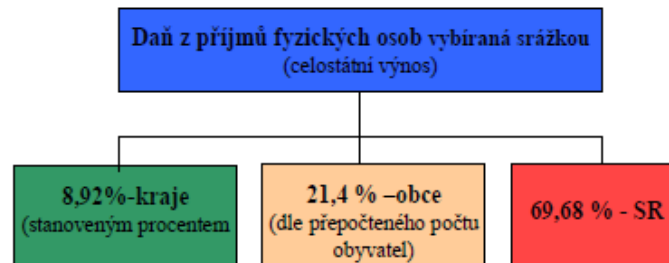
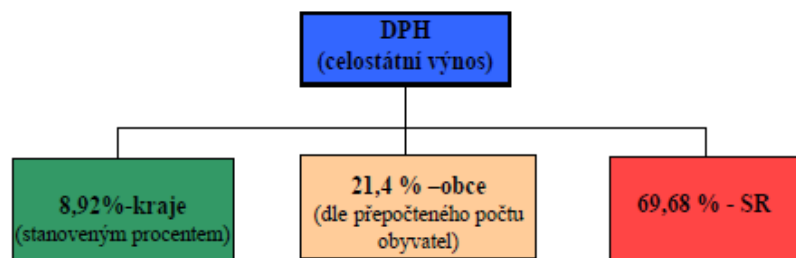
- Založení
 - rozhodnutím - součástí je zřizovací listina (v níž zřizovatel (stát, ÚSC) určí i rozsah převodu práv a závazků na nové či přejímající organizace) příslušného orgánu státní správy
 - rozhodnutím voleného orgánu územní samosprávy (zastupitelstva)
 - funkci zřizovatele plní výkonný orgán
- Vhodné v případě
 - veřejné statky poskytované uživatelům za uživatelský poplatek – o výši rozhoduje vždy zřizovatel
- Specifika
 - má samostatnou právní subjektivitu
 - zřizovatel podává návrh na zápis do obchodního rejstříku
 - hospodaří podle svého rozpočtu (často vyšší výdaje než příjmy, dostávají finanční prostředky z rozpočtu zřizovatele)
 - nemůže nakupovat akcie či jiné cenné papíry
 - nemůže poskytovat dary jiným subjektům s výjimkou peněžitých a věcných darů poskytovaných v souladu s předpisy o použití fondu kulturních a sociálních potřeb
- Muzea, galerie, knihovny, památníky, diagnostické ústavy, nemocnice, lázně, léčebny, záchranné služby, akademie věd, veterinární ústavy...

Nevládní neziskové organizace

- předpokládá se důsledné využití vícezdrojového způsobu financování potřeb
 - příspěvky
 - finanční vztah k veřejnému rozpočtu
- Hlavní zdroje financování veřejných statků (cena)
 - daně (čisté veřejné statky)
 - uživatelské poplatky (smíšené veřejné statky)
- Specifika
 - tendence k maximalizaci vstupů či k minimalizaci výstupů
 - produkty veřejného sektoru se neprodávají za tržní cenu, zatímco vstupy do veřejného sektoru se nakupují za tržní ceny
- občanská sdružení
- obecně prospěšná činnost
- nadace
- registrované církve

Schéma rozpočtového určení daní v ČR od 1. 1. 2008

		Počet obyvatel	Počet obcí	Průměr na jednu obec
Belgie	BE	10 584 534	589	17 970
Bulharsko	BG	7 679 290	5 329	1 441
Česká republika	CZ	10 287 189	6 249	1 646
Dánsko	DK	5 447 084	2 148	2 536
Německo	DE	82 314 906	12 379	6 650
Estonsko	EE	1 342 409	227	5 914
Irsko	IE	4 312 526	3 441	1 253
Řecko	GR	11 171 740	6 130	1 822
Španělsko	ES	44 474 631	8 111	5 483
Francie	FR	63 623 209	36 683	1 734
Itálie	IT	59 131 287	8 101	7 299
Kypr	CY	778 684	613	1 270
Lotyšsko	LV	2 281 305	527	4 329
Litva	LT	3 384 879	518	6 535
Lucemburk	LU	476 187	116	4 105
Maďarsko	HU	10 066 158	3 152	3 194
Malta	MT	407 810	68	5 997
Nizozemí	NL	16 357 992	443	36 925
Rakousko	AT	8 282 984	2 357	3 514
Polsko	PL	38 125 479	2 478	15 386
Portugalsko	PT	10 599 095	4 260	2 488
Rumunsko	RO	21 565 119	3 174	6 794
Slovinsko	SI	2 010 377	210	9 573
Slovensko	SK	5 393 637	2 928	1 842
Finsko	FI	5 276 955	416	12 685
Švédsko	SE	9 113 257	290	31 425
Spojené království	UK	60 781 352	10 664	5 700
EU 25		466 025 666	113 098	4 121
EU 27		495 270 075	121 601	4 073

Počet obyvatel, počet obcí a průměrný počet obyvatel na jednu obec v členských státech Evropské unie v roce 2007

Zdroj: Netolický, 2010

Podíl poplatků a odvodů z vybraných činností a služeb na příjmech ÚSC (2009)

	Obce	%	Kraje	%
Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí	6 100,10	2,30%	-	
Místní poplatky z vybraných činností a služeb	2 487,70	0,94%	-	
Ostatní odvody z vybraných činností a služeb	1 021,10	0,39%	2,50	0,00%
Správní poplatky	2 820,90	1,07%	22,20	0,02%
Odvody a poplatky z vybraných činností a služeb	12 429,80	4,69%	24,70	0,02%
celkové příjmy	264 859,70	100,00%	136 871,90	100,00%

Zdroj: Netolický, 2010

Kraje

územní společenství občanů, veřejnoprávní korporace s právem na samosprávu, jež mohou mít vlastní majetek a sestavený vlastní rozpočet s vlastními příjmy

Trendy:

- **Decentralizace**

- přenos moci z jednoho subjektu na subjekty jiné, svým způsobem nižší, tedy klasicky ze státu na od něj odlišné veřejnoprávní korporace

- **dekoncentrace**

- rozdělením výkonu veřejné správy na více organizačních jednotek

- **deetatizace**

Struktura vyšších územně samosprávných celků v ČR

Vyšší územní celek	Rozloha v km ²	Počet obyvatel 2007	Hustota obyv./km 2007	Počet obcí ⁴²
Hlavní město Praha	496	1196454	2412,20	22 ⁴³
Středočeský	11015	1187032	107,76	26
Jihočeský	10057	631387	62,78	17
Plzeňský	7561	557313	73,70	15
Karlovarský	3315	305620	92,19	7
Ústecký	5335	825523	154,73	16
Liberecký	3163	432109	136,61	10
Královéhradecký	4758	550523	115,70	15
Pardubický	4518	508921	112,64	15
Vysočina	6796	512555	75,42	15
Jihomoravský	7196	1135421	157,78	21
Olomoucký	5267	640508	121,60	13
Zlínský	3963	590000	148,88	13
Moravskoslezský	5427	1249323	230,20	22

Rozpočty krajů

Kraje mají vztah k:

- činnosti samosprávy i k výkonu státní správy v rámci tzv. přenesené působnosti
- regionálnímu veřejnému sektoru (úkolem regionálního veřejného sektoru je zabezpečování regionálních veřejných statků, jež se uskutečňuje pomocí neziskových organizací zřízovaných krajem)
- podnikatelským subjektům (např. poskytování dotací soukromým podnikatelům)
- státnímu rozpočtu, příp. státním fondům
- obcím, jež se nacházejí na území kraje
- k ostatním obcím, které se na území kraje nenacházejí
- jiným krajům
- k rozpočtům ostatních článků rozpočtové soustavy
- k ostatním subjektům

Požadavky na systém územně nižších samosprávných celků (1)

Požadavek	Podrobnější popis
Stabilita	Stabilita daňového výnosu krajům umožňuje přesnější a objektivnější sestavování rozpočtu kraje. Umožňuje dokonaleji plánovat objem a kvalitu poskytování veřejných statků – význam rozpočtových výhledů. ⁵³ Stabilita rozpočtů je také záležitostí reálně dosahovaných daňových příjmů.
Adaptabilita	Schopnost finančního systému USC reagovat na vnitřní a vnější změny. Nutnost změny rozpočtu se provádí rozpočtovými opatřeními. ⁵⁴ V případě neschválení rozpočtu kraje, slouží k zajištění
	plynulosti hospodaření na vlastní úrovni či na úrovni nižších stupňů rozpočtové soustavy, pravidla rozpočtového provizoria ⁵⁵ . Uplatnění této zásady je nezbytné z ohledu pro vstup do EU.
Účinnost	Spočívá v podpoře výkonnosti regionální ekonomiky. Důležitou roli sehrává rozpočtový výhled. Je vymezen legislativou, procedurami rozpočtové politiky a rolí aktérů (zastupitelstvo, rada úst, odbory, výbory atd.) Jde o udržení efektivnosti při současné dostupnosti občanům.
Autonomnost	Zaručení optimální míry finanční soběstačnosti USC je zajištěna legislativou definující výnosy příslušných daní, poplatků a ostatních příjmů plynoucích do rozpočtu kraje. Nejedná se o plnou finanční autonomnost regionů, vždy participuje i stát (dotace, finanční prostředky při nepředvídatelných událostech apod.) Výkon samosprávy však není omezován státním dozorem.
Administrativní nenáročnost	Odpovídající velikost a struktura krajského aparátu, efektivní správa příjmů rozpočtu (s jakými náklady je na regionální úrovni zajišťována veřejná správa). Požadavek na transparentnost regionálního finančního systému. ⁵⁶

Požadavky na systém územně nižších samosprávných celků (2)

Transparentnost	Používání rozpočtové skladby při zpracování rozpočtu. ⁵⁷ Orgány úst projednávají rozpočet při jeho schvalování v třídění podle rozpočtové skladby tak, aby schválený rozpočet vyjadřoval závazné ukazatele. S požadavkem transparentnosti souvisí systém sankcí za porušení rozpočtové kázně. ⁵⁸ Cílem je odstranění korupce a klientelismu k vytvoření jistot občanů.
Konzistence	Působení regionálního finančního systému by mělo být v souladu s celkovým systémem veřejných financí státu. V rámci akcentování principu fiskálního federalismu se ÚSC podílí na realizaci jednotlivých funkcí veřejných financí.
Princip zdaňovací pravomoci	V rámci neomezování hospodaření ÚSC s veřejnými prostředky mají kraje i obce danou povinnost nechat si provést přezkoumání hospodaření za uplynulý rok zřizovatelem či provedení auditu. Obecně by tento princip mohl být realizován přírážkami k centrálně stanoveným daním nebo možností stanovit si daně vlastní. ⁵⁹
Princip zásluhovosti	Příjmy by měly zůstat tam, kde byly vytvořeny. Tento princip je ale v rozporu se skutečností, že ÚSC nemohou ovlivnit daňovou výtěžnost území. Pokud by však byl popřeh tento princip, mohlo by dojít ke snížení zájmu místních orgánů na vlastním hospodaření.
Princip solidarity	Tento princip je opakem principu zásluhovosti. Příjmy by měly být rozdělovány na stejné úrovni, v závislosti na počtu obyvatel území. Tento princip by měl zabránit velkým rozdílům mezi územními celky a možnosti vyliďňování určitých oblastí. Princip vychází z úvahy, že většina příjmů rozpočtu je směřována na zajištění veřejných statků a výkon přenesené působnosti, které by měly být na celém území stejné.

Daně jako zdroje příjmů územní samosprávy

- Klasická teorie fiskálního federalismu doporučuje:
 - daně z pevného základu (stabilita),
 - místní daně (jsou spjaty s daným územím) - zvyšují odpovědnost samosprávy a snižují možnost nežádoucí daňové konkurence uvnitř státu
- Za nevhodné jsou považovány následující daně:
 - progresivní daně (nestabilní) - jejich výnos pro konkrétní rozpočet ovlivňuje i správa daní
 - nepřímé spotřební daně (spotřeba jinde než výroba),
 - daně související s využíváním nerovnoměrně rozložených přírodních zdrojů (nespravedlivé rozdíly ve výnosech pro ty rozpočty, kde takové přírodní zdroje nejsou)

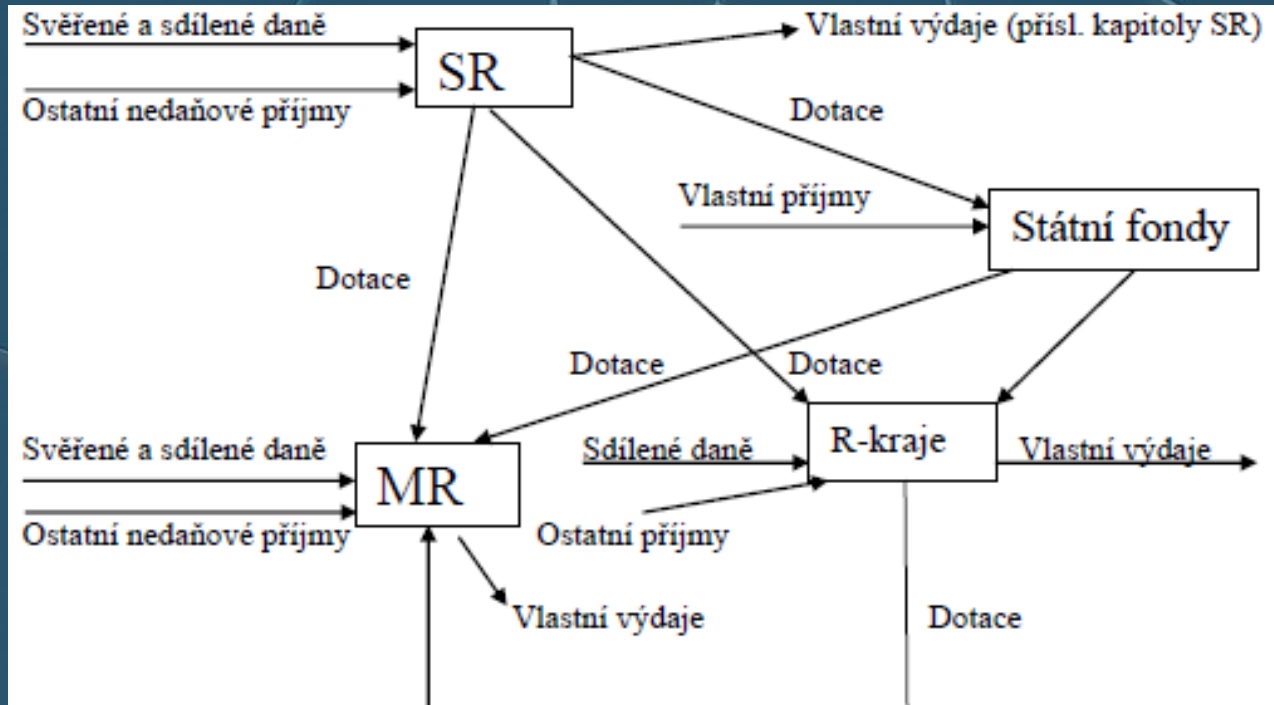
(Peková, 2005)

Příjmy krajů

- dotace
- sdílené daně
- vlastní daně
- ostatní příjmy kraje – úkony prováděné v přenesené působnosti

Určení daní krajům

Poznámka: R = rozpočet; MR = místní rozpočty, SR = státní rozpočet
Pramen: Peková J.: Veřejné finance, ASPI 2005, Praha, str. 393

Podíl procentní části celostátního hrubého výnosu daně podle § 3 odst. 1 písm. b) až f) zákona č. 243/2000 Sb., o RUD

Kraj	Procento
Hlavní město Praha	3,183684
Středočeský	13,774311
Jihočeský	8,607201
Plzeňský	7,248716
Karlovarský	3,772990
Ústecký	8,242502
Liberecký	4,681207
Královéhradecký	6,442233
Pardubický	5,555168
Vysočina	7,338590
Jihomoravský	9,526055
Olomoucký	6,751705
Zlínský	5,251503
Moravskoslezský	9,624135

Nováková, K. SROVNÁNÍ ROZPOČTOVÉHO URČENÍ DANÍ KRAJŮM V ČR A SR. Diplomová práce
ESF MU, 2009.

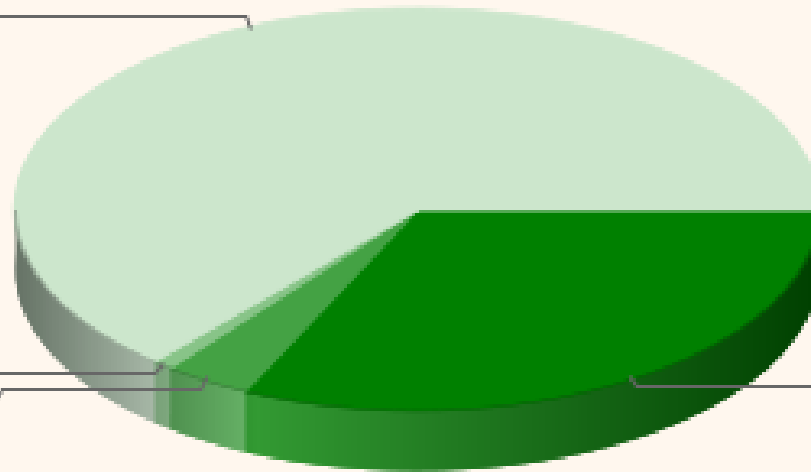

Příjmy krajů dle druhového členění za rok 2010

IV. Přijaté transfery 63,65 %

III. Kapitálové příjmy 0,79 %

II. Nedaňové příjmy 3,49 %

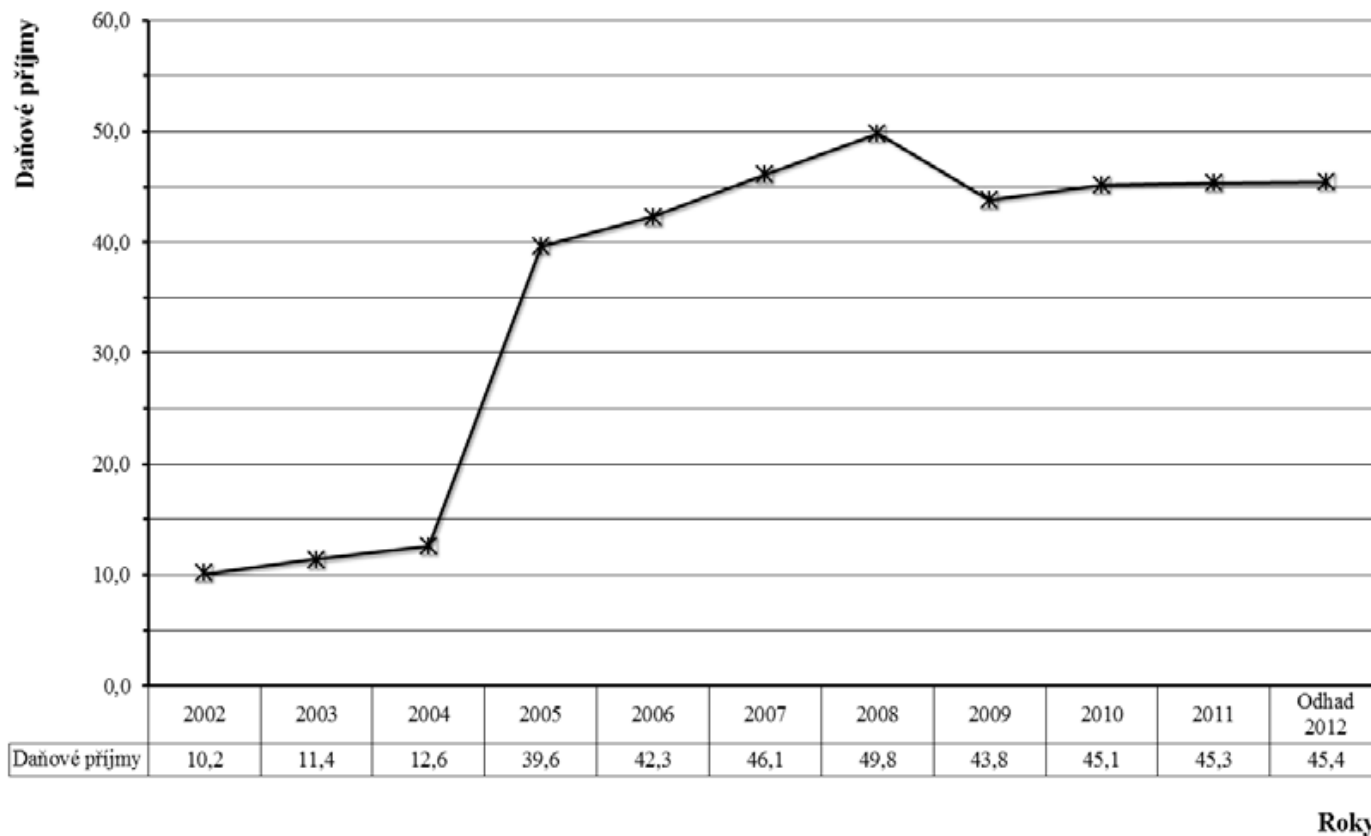
I. Daňové příjmy 32,07 %

Pramen: Podrobněji k hospodaření územní samosprávy v loňském roce. Deník veřejné správy [cit. 30. 8. 2011] Dostupné z:

<http://denik.obce.cz>

Daňové příjmy krajů v letech 2002 - 2012

Bilance příjmů USC

		Územní rozpočty celkem				Stupně územních rozpočtů skutečnost k 31. 12. 2012		
		Skutečnost k 31. 12. 2011	rozpočet 2012 po všech změnách	skutečnost k 31. 12. 2012	% plnění rozpočtu	obce a DSO	kraje	RRRS*
Příjmy celkem		404 104,0	403 756,1	378 849,5	93,8	246 638,0	136 595,0	14 129,8
z toho	Daňové příjmy	187 160,6	195 050,0	191 008,8	97,9	145 534,5	45 474,3	.
	Nedaňové příjmy	33 290,0	33 340,0	33 456,1	100,3	29 528,2	4 471,0	198,6
	Kapitálové příjmy	9 348,7	10 270,0	9 490,4	92,4	9 073,6	416,4	0,4
	Přijaté transfery	174 265,9	165 096,1	144 878,6	87,8	62 501,7	86 233,3	13 930,8

* Regionální rada regionů soudržnosti

Pramen: Závěrečný účet hospodaření územní samosprávy za rok 2012. Deník veřejné správy [cit. 10. 12. 2013] Dostupné z:

<http://denik.obce.cz>

Příjmy krajů - dotace

Dotace můžeme rozlišit na:

- dotace schválené zákonem o státním rozpočtu,
- dotace z kapitoly všeobecná pokladní správa,
- dotace z kapitol jednotlivých ministerstev,
- dotace ze strukturálních fondů Evropské unie,
- dotace z Národního fondu,
- dotace ze státních fondů,

FINANČNÍ VZTAHY K ROZPOČTŮM KRAJŮ

v tis. Kč

K R A J	Účelové dotace na běžné výdaje a příspěvky			Ú h r n
	příspěvek na výkon státní správy		dotace na sociální služby	
	příspěvek na výkon státní správy celkem	z toho na jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí		
Středočeský	107 937	5 835	725 003	832 940
Jihočeský	72 758	2 145	392 676	465 434
Plzeňský	67 313	3 760	243 741	311 054
Karlovarský	47 808	2 825	201 254	249 062
Ústecký	84 227	5 150	372 389	456 616
Liberecký	57 305	2 155	240 601	297 906
Královéhradecký	69 334	4 400	340 017	409 351
Pardubický	63 340	4 190	288 355	351 695
Vysočina	63 736	3 910	286 061	349 797
Jihomoravský	103 432	3 425	448 371	551 803
Olomoucký	70 289	3 790	482 261	552 550
Zlínský	69 422	3 620	461 594	531 016
Moravskoslezský	110 553	8 445	475 977	586 530
Ú h r n	987 454	53 650	4 958 300	5 945 754

Vývoj vlastních příjmů krajů (v mld. Kč)

Rok	Vlastní příjmy	Transfery	Celkové příjmy	Podíl vl. příjmů na celkových (%)
2002	10,9	26,7	37,6	29
2003	13,1	82,7	95,8	13,6
2004	16,1	84,6	100,7	16
2005	42,8	70,7	113,5	37,7
2006	45,6	76,5	122,1	37,3
2007	50,3	75,1	125,4	40,1
2008	54,3	77,4	131,7	41,2
2009	48,2	88,7	136,9	35,2
2010	50,8	89,5	140,3	36,3
2011	50,6	85,8	136,4	37,1
2012	50,4	86,2	136,6	36,9

Výdaje krajů

- Výdaje krajů - § 10 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
- Přes 90 % běžné výdaje (cca 1/2 z toho tvoří příspěvky příspěvkovým organizacím v oblasti školství, zdravotnictví, sociální péče a kultury).
- Necelých 10 % investiční výdaje.

Výdaje krajů v letech 2008-2010 (po konsolidaci, v mil. Kč)

Výdaje		2008	2009	2010	Index	
					2009/2008	2010/2009
I. Běžné výdaje		112 545,9	120 909,0	118 683,6	107,4	98,2
z toho	Platy a ostatní. platby	2 263,0	2 402,9	2 469,6	106,1	102,8
	Nákup materiálu	333,7	337,6	376,4	101,2	111,5
	Nákup vody,paliv,služeb	4 502,7	4 571,8	4 898,8	101,5	107,2
	Dopravní obslužnost	9 258,6	12 736,6	12 514,4	137,6	98,3
	Transfery podnik. subj.	3 509,2	3 904,8	3 925,1	111,3	100,5
	Transfery nezisk. org.	41 292,2	43 529,6	40 225,0	105,4	92,4
	Transfery přísp. org.	46 709,6	48 270,2	49 798,0	103,3	103,2
	Transfery obyvatelstvu	161,6	620,6	395,9	384,0	63,8
II. Kapitálové výdaje		20 493,4	23 730,7	20 044,7	115,8	84,5
z toho	Nákupy a souv. výdaje	10 676,0	13 868,7	10 668,1	129,9	76,9
	Transfery podnik. subj.	1 365,5	994,7	456,5	73,3	45,9
	Transfery nezisk. org.	303,7	178,1	125,8	58,6	70,6
	Transfery přísp. org.	4 447,5	4 998,1	5 904,8	112,4	118,1
Výdaje celkem		133 039,3	144 639,7	138 728,3	108,7	95,9

Výdaje územních rozpočtů po konsolidaci (v mil. Kč)

		Územní rozpočty celkem				Stupně územních rozpočtů skutečnost k 31. 12. 2012		
		Skutečnost k 31. 12. 2011	rozpočet 2012 po všech změnách	Skutečnost k 31. 12. 2012	% plnění rozpočtu	obce a DSO	kraje	RRRS
z toho	Běžné výdaje	309 088,0	294 386,7	285 582,7	97,0	168 344,5	122 227,1	1 200,9
	Kapitálové výdaje	97 716,7	113 214,6	91 739,6	81,0	72 147,8	18 581,1	13 233,3
Saldo příjmů a výdajů		-2 700,7	-3 845,2	1 527,2		6 145,7	-4 213,2	-304,4

* Regionální rada regionů soudržnosti

Pramen: Závěrečný účet hospodaření územní samosprávy za rok 2012. Deník veřejné správy [cit. 10. 12. 2013] Dostupné z: <http://denik.obce.cz>

Bilance příjmů a výdajů krajů (v mld. Kč)

Rok	Celkové příjmy	Celkové výdaje	Bilance
2002	37,6	35,8	1,8
2003	95,8	94,4	1,4
2004	100,7	99,9	0,8
2005	113,5	112,5	1,0
2006	122,1	124,4	-2,3
2007	125,4	124,3	1,1
2008	131,7	133	-1,3
2009	136,9	144,6	-7,7
2010	140,6	138,7	1,9
2011	136,4	137,9	-1,5
2012	136,6	140,8	-4,2

Zadluženost krajů v letech 2005–2009 (tis. Kč)

Kraj	2005	2006	2007	2008	2009
Středočeský	-	-	0,003	0,926	2,939
Jihočeský	0,041	0,415	0,805	0,636	0,955
Plzeňský	0,006	0,001	0,001	0,001	0,001
Karlovarský	0,423	0,734	0,620	0,968	0,983
Ústecký	0,089	0,185	0,298	0,420	1,969
Liberecký	0,284	0,679	0,915	1,107	0,978
Královéhradecký	0,282	0,583	0,841	1,057	1,144
Pardubický	0,766	1,252	1,899	2,171	2,428
Vysočina	0,050	0,205	0,550	0,708	1,837
Jihomoravský	0,430	1,697	1,901	2,397	2,443
Olomoucký	0,079	0,546	0,953	1,780	2,311
Zlínský	0,251	0,768	0,737	1,123	1,754
Moravskoslezský	0,174	0,614	0,830	1,294	1,104
Celkem	2,880	7,682	10,359	14,593	20,851

Souhrnné údaje o dluhu krajů ČR v letech 2001 - 2012 (mld. Kč)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Úvěry	0,2	0,4	1,8	6,5	9,4	11,9	17,4	16,6	19,6	22,2
Přijaté návratné fin.výpomoci a ost.dluhy	1,1	1,1	1,1	1,2	1,0	2,7	3,5	2,5	2,7	2,3
Celkem	1,3	1,5	2,9	7,7	10,4	14,6	20,9	19,1	22,3	24,5

Pramen: Ministerstvo financí ČR [citováno 29. 11. 2013]. Dostupný z: <http://www.mfcr.cz>,

Veřejné statky zajišťované obecnými rozpočty

- **Upřednostněné veřejné statky**

- spotřebu nechává stát na vlastním uvážení obyvatel, ale zastává roli poručníka a de facto příkazovým způsobem zajistí, aby obyvatelé dané veřejné statky spotřebovali
- povinná školní docházka, nařízené povinné léčení
- Hovoří se o redistribučních službách, které jsou financovány z daňového výnosu

- **Národní veřejné statky**

- využívání nelze jednotlivci zabránit
- nelze kvantifikovat podíl jednotlivce na spotřebě
- zabezpečování výstavby a údržby silnic či regulace vodních toků
- na jejich zabezpečení se musejí podílet i jiné finanční zdroje než ty vybrané od místních obyvatel

- **Lokální veřejné statky**

- jsou místně ohraničeny
- hasiči, místní komunikace, městská policie, odvoz odpadu nebo zásobování vodou
- Některé z nich mají charakter poplatkových služeb, ale na jejich financování přispívá obec ze svého rozpočtu

- **Poplatkové služby**

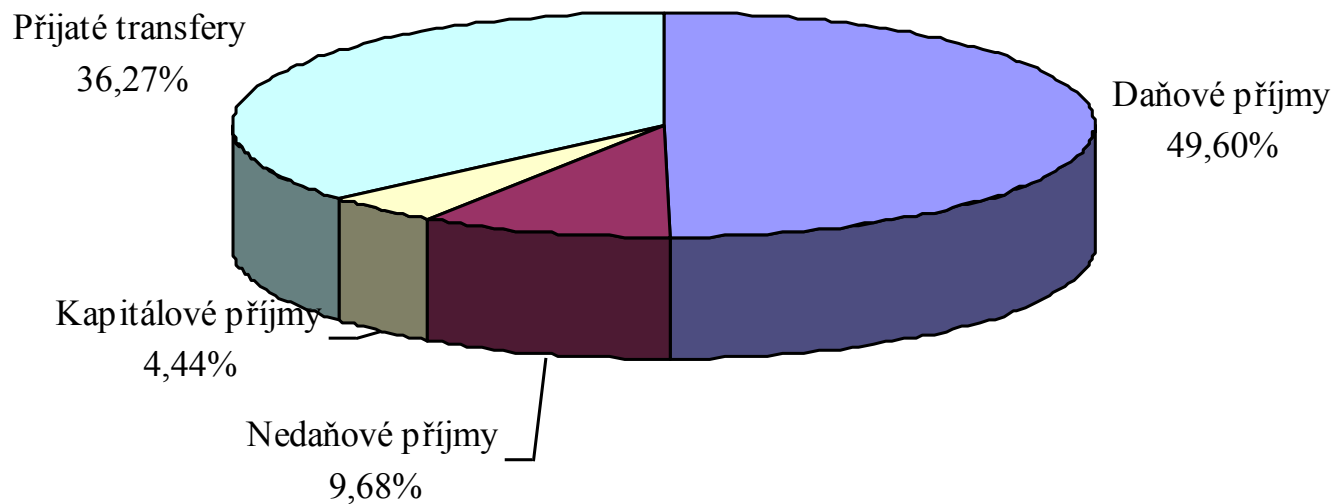
- vláda buď sama nebo prostřednictvím zakázky u soukromé firmy nebo prostřednictvím PPP projektů zajišťuje služby pro obyvatele
- poplatek za kulturní služby, vodné, stočné
- lze měřit spotřebu jednotlivce a tudíž i stanovit uživatelský poplatek

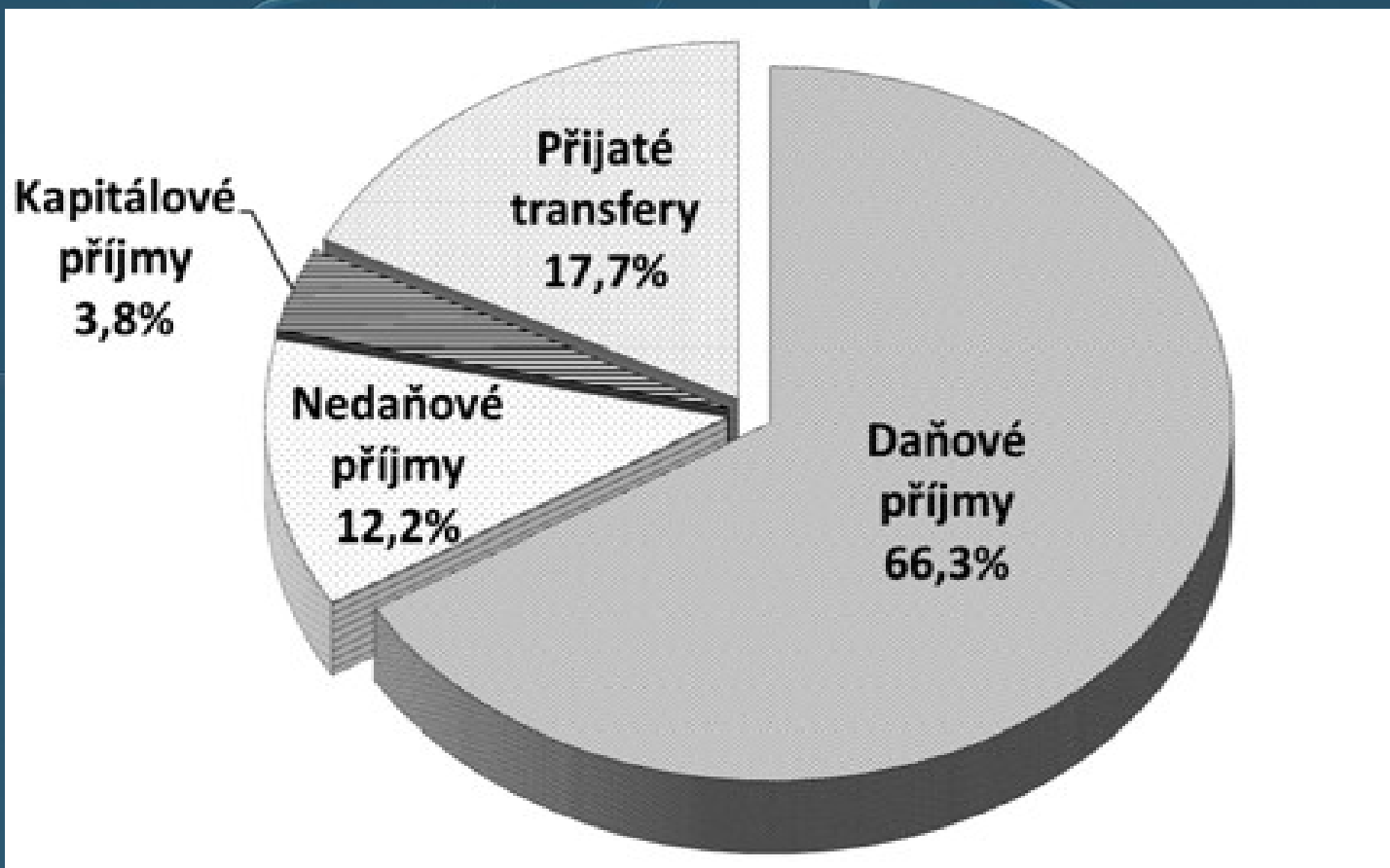
Příjmy obcí

- Daňové (přes 50 %)
 - sdílené daně,
 - svěřené daně,
 - místní poplatky
 - poplatek ze psů,
 - poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt,
 - poplatek za užívání veřejného prostranství,
 - poplatek ze vstupného,
 - poplatek z ubytovací kapacity
- Příjmy plynoucí z vlastní činnosti
 - příjmy z prodeje neinvestičního majetku
 - příjmy z uživatelských poplatků za veřejné statky
- Příjmy z jiných veřejných rozpočtů
 - Nárokovatelné dotace
 - Nenárokovatelné dotace

Příjmy obcí dle druhového členění za rok 2010

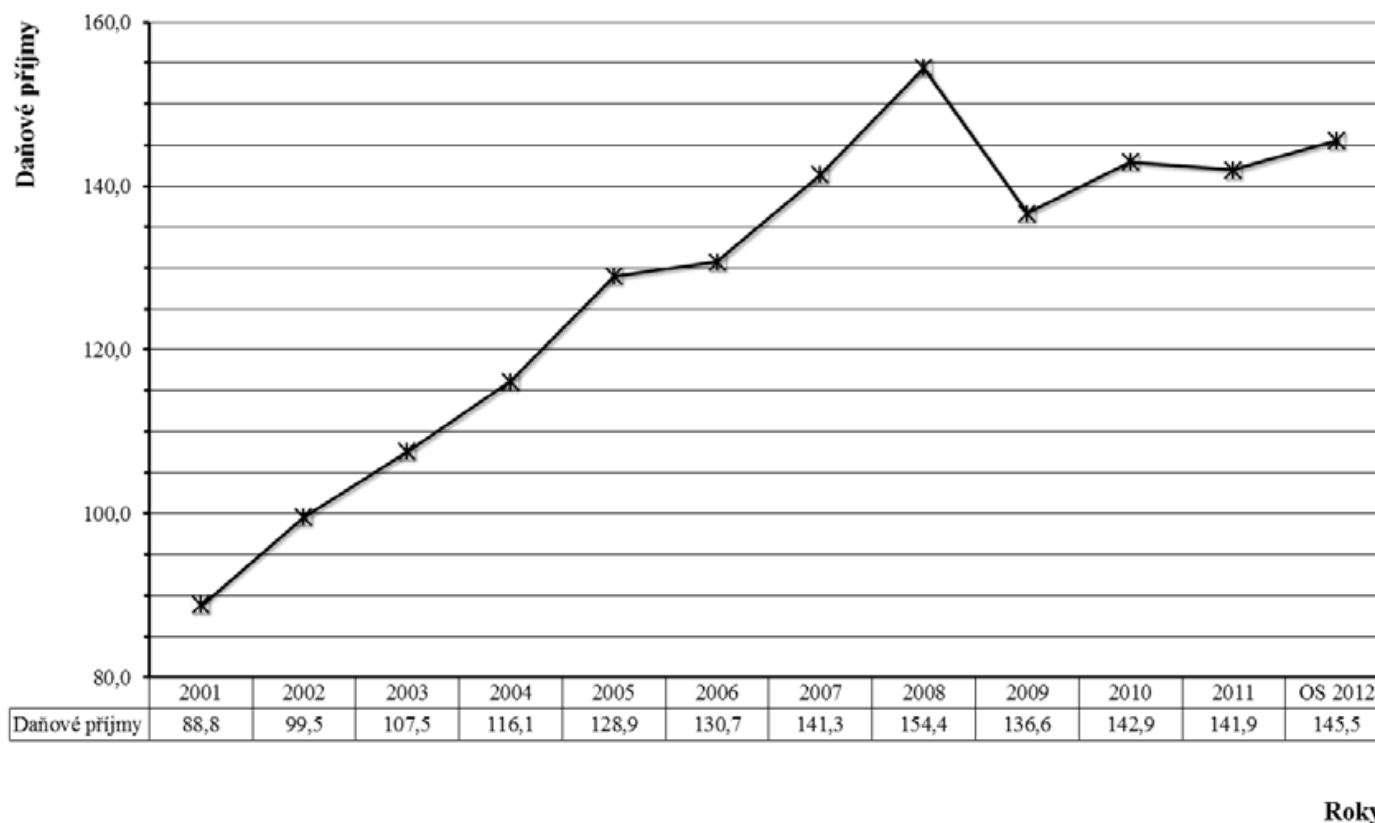
Struktura příjmů obcí v roce 2013

Pramen: Rozpočty územních samosprávných celků, dobrovolných svazků obcí a regionálních rad regionů soudržnosti [citováno 29. 11. 2013]. Dostupný z: <http://www.mfcr.cz>,

Daňové příjmy obcí v letech 2001 - 2012

FINANČNÍ VZTAHY K ROZPOČTŮM OBCÍ V ÚHRNECH PO JEDNOTLIVÝCH KRAJÍCH

vybrané kraje

v tis. Kč

K R A J	Účelové dotace na běžné výdaje a příspěvky								Ú h r n
	dotace na domovy důchodců *)	dotace na ústavy sociální péče *)	příspěvek na školství	dotace na vybraná zdravotnická zařízení *)	příspěvek na výkon státní správy **)	dotace na dávky sociální péče *)	dotace na výkon zřizovatelských funkcí převedených z okresních úřadů obcím a ost. činností v oblasti soc. služeb	z toho: dotace na sociální služby	
Středočeský	62 274		168 123		863 255	1 194 000	2 331		2 289 983
Jihočeský	73 693	8 546	95 541		472 745	720 000	29 286		1 399 811
Plzeňský	36 076	24 188	79 276	9 131	418 566	511 000	9 513		1 087 750
Karlovarský	7 425		46 564		223 313	500 000	11 681		788 983
Ústecký	189 205	49 539	125 868		585 345	2 195 000	37 453		3 182 410
Liberecký	20 735	4 435	67 222	6 827	312 158	595 000	7 424	6 992	1 013 801

Vývoj příjmů obcí (v mld. Kč)

PŘÍJMY / ROK	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Daňové příjmy	65,8	72,1	75,7	83,6	88,8	99,5	107,5	116,3	128,9	130,7	141,3	154,4	136,6	142,9
Nedaňové příjmy	21,3	23,1	24,2	24,6	23,0	23,8	22,8	23,4	23,0	23,5	24,7	26,3	27,2	27,9
Kapitálové příjmy	9,7	13,2	36,7	16,3	10,6	11,6	12,0	11,1	13,5	16,0	12,3	15,7	14,0	12,8
Transfery	27,1	29,5	32,8	38,0	61,8	73,3	101,6	97,8	63,2	75,4	75,7	76,5	87,1	104,5
Příjmy celkem	123,9	137,9	169,4	162,5	184,2	208,2	243,9	248,6	228,6	245,6	254	272,9	264,9	288,1

Příjmy a výdaje obcí v roce 2009 – 2010 (v mil. Kč)

Ukazatel	skutečnost k 31.12.2009	rozpočet 2010		Skutečnost k 31.12.2010	% plnění rozp.	Index 2010/ 2009
		schválený	po změnách			
1	2	3	4	5	6	7
I. Daňové příjmy	136 559,2	154 300,0	154 300,0	142 885,5	92,6	104,6
z toho:						
Daně z příjmů fyzických osob	30 987,6	35 000,0	35 000,0	32 670,9	93,3	105,4
Daně z příjmů právnick. osob	32 656,7	37 000,0	37 000,0	32 262,1	87,2	98,8
Daň z přidané hodnoty	54 157,4	58 700,0	58 700,0	57 551,1	98,0	106,3
Poplatky a daně z vybr. činností	12 429,7	14 000,0	14 000,0	11 737,1	83,8	94,4
Daň z nemovitostí	6 324,9	9 600,0	9 600,0	8 663,6	90,2	137,0
II. Nedaňové příjmy	27 207,1	28 850,0	28 850,0	27 892,3	96,7	102,5
III. Kapitálové příjmy	14 002,5	14 250,0	14 250,0	12 835,3	90,1	91,7
Vlastní příjmy	177 768,8	197 400,0	197 400,0	183 613,1	93,0	103,3
IV. Přijaté transfery (po konsolidaci)	87 090,9	69 392,8	81 486,0	104 500,4	128,2	120,0
Příjmy celkem (po konsolidaci)	264 859,5	266 792,8	278 886,0	288 113,7	103,3	108,8
I. Běžné výdaje (po konsolidaci)	189 827,5	190 742,0	196 341,2	199 934,3	101,8	105,3
II. Kapitálové výdaje	93 387,3	79 512,5	86 006,5	91 572,9	106,5	98,1
Výdaje celkem (po konsolidaci)	283 214,8	270 254,5	282 347,7	291 507,2	103,2	102,9
Saldo příjmů a výdajů (po konsolidaci)	- 18 355,3	-3461,7	- 3 461,7	- 3 393,5	.	.

Pramen: Hospodaření rozpočtů ÚSC, dobrovolných svazků obcí a regionálních rad regionů soudržnosti za rok 2010.
Ministerstvo financí [cit. 30. 8. 2011] Dostupné z: <http://www.mfcr.cz>

Bilance příjmů obcí a DSO (v mil. Kč)

Ukazatel		Skutečnost k 31. 12. 2011	Skutečnost k 31. 12. 2012	% plnění rozp.	Index 2012/2011
I. Daňové příjmy		141 901,4	145 534,5	98,5	102,6
z toho	Daně z příjmů fyzických osob	31 786,2	32 915,3	101,6	103,6
	Daně z příjmů právnických osob	30 806,1	33 178,7	102,1	107,7
	Daň z přidané hodnoty	58 751,5	55 744,2	89,5	94,9
	Poplatky a daně z vybr. činností	11 947,3	14 091,3	118,9	117,9
	Daň z nemovitostí	8 609,1	9 602,1	110,4	111,5
II. Nedaňové příjmy (po konsolidaci)		29 525,3	29 528,2	100,9	100,0
III. Kapitálové příjmy		8 836,4	9 073,6	93,5	102,7
Vlastní příjmy (po konsolidaci)		180 263,1	184 136,3	98,6	102,1
IV. Přijaté transfery (po konsolidaci)		93 842,9	62 501,7	79,4	66,6
Příjmy celkem (po konsolidaci)		274 106,0	246 638,0	92,9	90,0

Výdaje obcí

- Běžné (cca 2/3)
 - alokační výdaje - výdaje na zabezpečení potřeb veřejného sektoru, tyto výdaje mají charakter mandatorních výdajů (např. likvidace komunálního odpadu, oprava a údržba pozemních komunikací apod.
 - redistribuční výdaje – výdaje v podobě sociální výpomoci (poskytování výpomoci nad rámec dávek státní sociální podpory)
- kapitálové výdaje (cca 1/3)
 - financování investic

Výdaje obcí v letech 2008 – 2010 (v mil. Kč)

	2008	2009	2010	index	
				<u>2009</u> 2008	<u>2010</u> 2009
I. Běžné výdaje	180 416,0	189 827,5	199 934,3	105,2	105,3
z toho:					
Platy a ostatní. platby za provedenou práci	24 657,5	26 027,1	27 357,7	105,6	105,1
Nákup materiálu	4 383,6	4 816,7	4 418,4	109,9	91,7
Nákup vody,paliv,energ.,služeb a ost. nákupy	51 274,8	54 726,0	57 392,5	106,7	104,9
Výdaje na dopravní obslužnost	1 975,8	2 406,0	4 252,8	121,8	176,8
Neinvestiční transfery podnikatel. subjektům	14 429,2	15 686,3	17 581,6	108,7	112,1
Neinvestiční transfery nezisk. a podob. org.	7 800,1	8 442,3	8 493,0	108,2	100,6
Neinvestiční transfery příspěv. a podob. org.	29 066,1	30 390,4	31 407,9	104,6	103,3
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	24 127,5	25 008,2	25 158,0	103,7	104,6
z toho: sociální dávky	23 536,2	24 238,6	25 272,6	103,0	104,3
II. Kapitálové výdaje	76 487,3	93 387,3	91 572,9	122,1	98,1
z toho:					
Investiční nákupy a související výdaje	64 709,1	83 530,3	83 025,6	129,1	99,4
Investiční transfery podnikatel. subjektům	6 505,7	4 963,5	1 873,1	76,3	37,7
Investiční transfery nezisk. a podobným org.	445,4	408,5	461,8	91,7	113,0
Investiční transfery příspěvk. organizacím	1 896,6	1 665,5	1 662,4	87,8	99,8
Výdaje celkem	256 903,3	283 214,8	291 507,2	110,2	102,9

Pramen: Hospodaření rozpočtů ÚSC, dobrovolných svazků obcí a regionálních rad regionů soudržnosti za rok 2010.

Ministerstvo financí [cit. 30. 8. 2011] Dostupné z: <http://www.mfcr.cz>

Vývoj výdajů obcí (v mld. Kč)

VÝDAJE / ROK	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Běžné výdaje	81,2	88,1	98,9	108,2	130,1	154,4	177,0	180,4	149,6	108,5	170,1	180,4	189,8	199,9
Kapitálové výdaje	48,0	48,2	51,1	55,8	65,3	68,9	71,5	77,9	72,1	84,7	75,5	76,5	93,4	91,6
Výdaje celkem	129,2	136,3	150,0	164,0	195,4	214,3	248,5	258,3	221,7	247,3	245,7	256,9	283,2	291,5

Pramen: Deník veřejné správy [cit. 30. 8. 2011] Dostupné z: <http://denik.obce.cz>

Bilance výdajů obcí a DSO (v mil. Kč)

Ukazatel	Skutečnost k 31. 12. 2011	Skutečnost k 31. 12. 2012	% plnění rozp.	Index 2012/2011
I. Běžné výdaje (po konsolidaci)	194 733,7	168 344,5	94,6	86,4
II. Kapitálové výdaje	80 269,4	72 147,8	77,0	89,9
Výdaje celkem (po konsolidaci)	275 003,1	240 492,3	88,5	87,5
Saldo příjmů a výdajů (po konsolidaci)	-897,1	6 145,7	.	.

Pramen: Závěrečný účet hospodaření územní samosprávy za rok 2012. Ministerstvo financí [cit. 30. 11 2013] Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6608210>

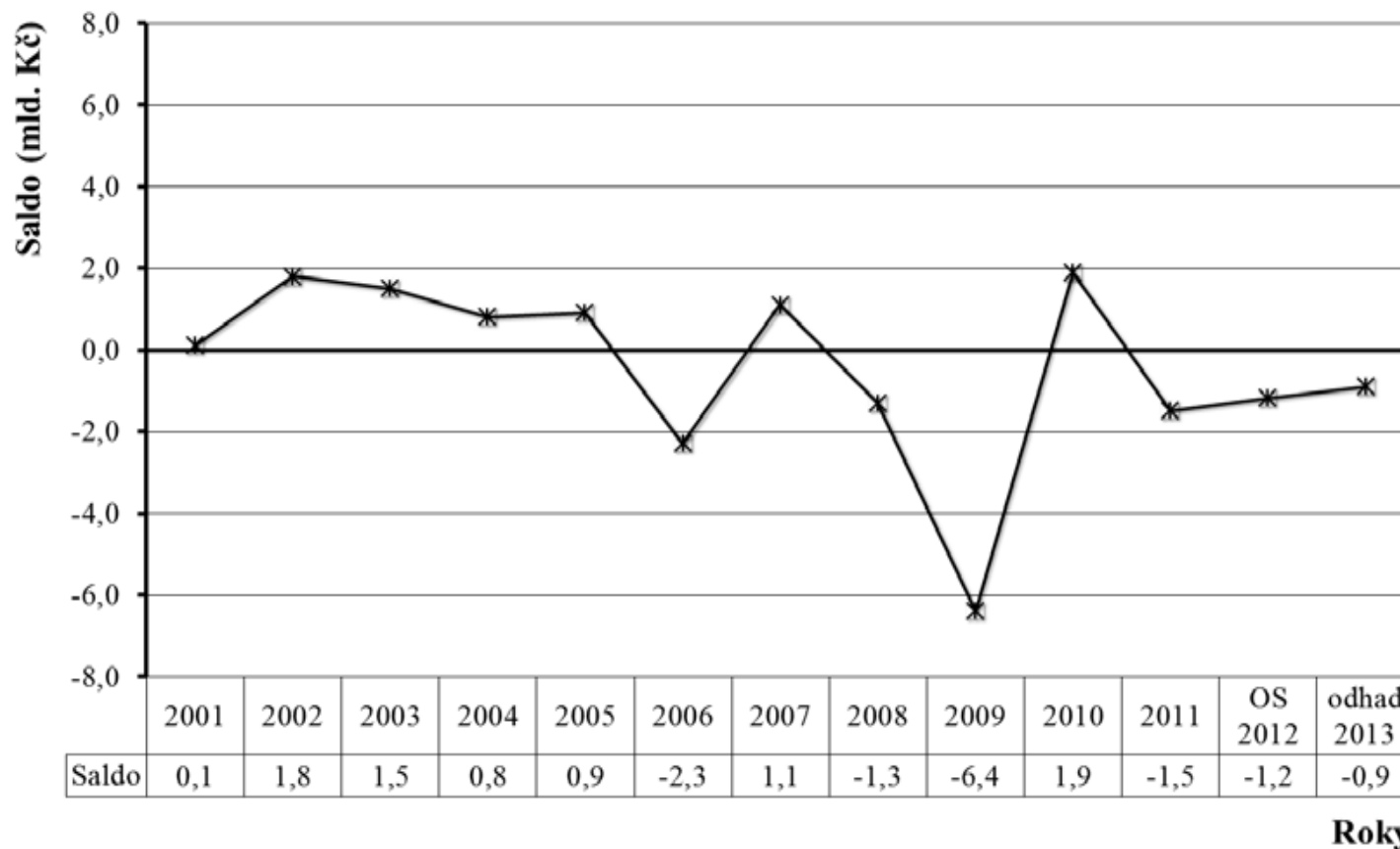

Bilance rozpočtů obcí (v mld. Kč)

BILANCE/ ROK	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Příjmy celkem	123,9	137,9	169,4	162,5	184,2	208,2	243,9	248,6	228,6	245,6	254	272,9	264,9	288,1	274,1	246,6
Výdaje celkem	129,2	136,3	150,0	164,0	195,4	214,3	248,5	258,3	221,7	247,3	245,7	256,9	283,2	291,5	275	240,5
Bilance	-5,3	1,6	19,4	-1,5	-11,2	-6,1	-4,6	-9,7	6,9	-1,7	8,3	16	-18,3	-3,4	-0,9	6,1

Pramen: Deník veřejné správy [cit. 30. 11. 2013] Dostupné z: <http://denik.obce.cz>

Vývoj salda hospodaření obcí v letech 2002 - 2012

Souhrnná zadluženost obcí ČR v letech 2001 – 2012 (mld. Kč)

Ukazatel	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Úvěry	22,6	27,3	35,2	38,5	43,7	47,1	46,7	47,4	55,8	59,9	60,9	68,3
Komunální dluhopisy	13,3	15,9	21,7	23,9	23,5	22,9	22,6	22,7	14,7	15,8	14,0	13,8
Přijaté návratné fin.výpomoci a ost.dluhy	12,4	12,6	13,5	12,4	11,8	10,9	9,9	10,0	10,1	7,6	7,5	7,9
Celkem	48,3	55,8	70,4	74,8	79	80,9	79,2	80,1	80,6	83,3	82,4	90,0

Pramen: Deník veřejné správy [cit. 30. 11. 2013] Dostupné z: <http://denik.obce.cz>

Vývoj podílu dluhu Prahy, Plzně, Brna a Ostravy na celk. dluhu obcí (mld. Kč)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Celková zadluženost ČR	48,3	55,8	70,4	74,8	79	80,9	79,2	80,1	80,6	83,3	82,4	90,0
Zadluženost 4 největších měst	24,2	29,6	42,4	45,9	48,4	47,4	46,3	45,8	39,3	40,1	38,4	45,5
% podíl 4 největších měst na celkové zadluženosti	50,1	53,0	60,2	61,4	61,3	58,6	58,5	57,2	48,8	48,1	46,6	50,6

Pramen: Deník veřejné správy [cit. 30. 11. 2013] Dostupné z: <http://denik.obce.cz>

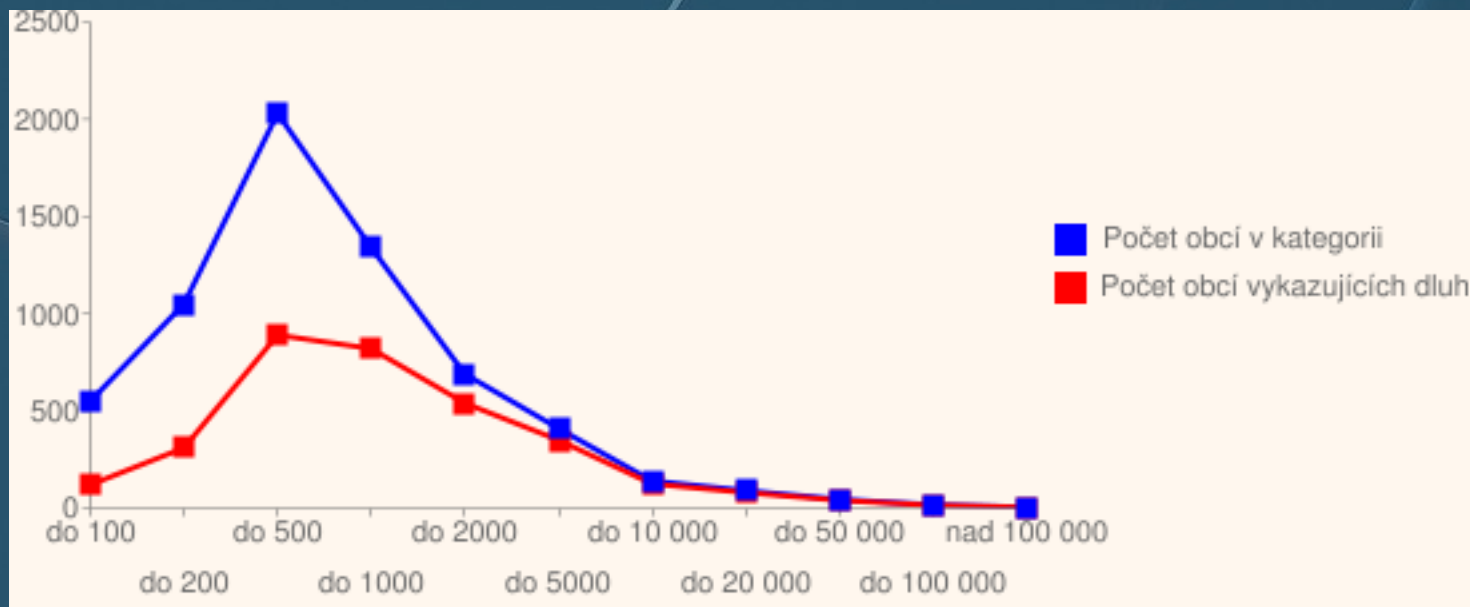
Údaje o dluhu obcí ČR bez hl. m. Prahy, Plzně, Brna a Ostravy (mld. Kč)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Úvěry	14,3	16,5	18,4	19,8	22	25,7	25,9	26,9	34,8	35,5	36,3	36,4
Komunální dluhopisy	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	2,0	2,0
Přijaté návratné fin. výpomoci a ost. dluhy	9,8	9,7	9,6	9,1	8,6	7,8	7	7,4	6,5	5,7	5,7	6,1
Celkem	24,1	26,2	28	28,9	30,6	33,5	32,9	34,3	41,3	43,2	44,0	44,5

Pramen: Deník veřejné správy [cit. 30. 11. 2013] Dostupné z: <http://denik.obce.cz>

Počty zadlužených obcí podle velikosti

Pramen: Deník veřejné správy [cit. 30. 8. 2011] Dostupné z: <http://denik.obce.cz>

Děkuji za Vaši pozornost. 😊